

dále ani zmateční stížnosti naznačovaná možnost, že by byl cukr, kdyby jej obžalovaná nebyla zvedla, býval rozšlapán, omyl pak, jímž se stížnost snaží ospravedlniti její počínání, není omylem skutkovým ve smyslu Šu 2 lit. e) tr. zák., nýbrž zřejmě omylem právním, kterým stejně jako neznalostí trestního zákona se dle Šu 3 tr. zák. nikdo omlouvat nemůže. Právně mylným je konečně i názor zmateční stížnosti, že se k pojmu »převedení na se« dle Šu 185 tr. zák. vyhledává, by podílník jednal v dohodě s pachatelem krádeže. Také v případech, ve kterých se trestná činnost podílníkova uskutečňuje převedením na se věcí ukradených, stačí ke skutkové podstatě podílnictví na krádeži po stránce subjektivní pachatelovo vědomí, že na se převádí věc, pocházející z krádeže. Na tom, jakým způsobem a od koho nabyt této vědomosti, nesejde, tím méně se vyžaduje, by, převáděje na se ukradenou věc, jednal v porozumění s pachatelem krádeže, by zejména jeho úmysl se nesl k tomu, by majiteli věci bylo stíženo opětné nabytí neb aby pachatel krádeže byl ve své činnosti podporován. Jeť podílnictví na krádeži zvláštním deliktem, povahy v poměru ke krádeži samostatné (§ 6 tr. zák.), jehož skutkovou podstatu naplňuje tudíž i takové jednání, které není výsledkem vzájemného porozumění se podílníkova s hlavním pachatelem.

Čís. 1280.

Zločinu veřejného násilí dle Šu 87 tr. zák. dopouští se, kdo zlomyslně strhne kladku motorového vozu, jedoucího do svahu.

K pojmu »nebezpečí« ve smyslu Šu 87 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. října 1923, Kr I 607/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 19. ledna 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle Šu 87 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

V úvodu svých hmotněprávních vývodů uplatňuje zmateční stížnost, že předpis Šu 87 tr. zák. předpokládá, že pachatel vykonal čin ze zlomyslnosti a byl si vědom, že z činu jeho vzniknutí může některé z nebezpečí Šu 85 lit. b) tr. zák. Stížnost jest potud v právu a nalézací soud jest též na tomto stanovisku, neboť zjišťuje jednak, že stěžovatel strhl s příjíždějího vozu pouliční dráhy kladku ze zlomyslnosti, totiž v úmyslu znemožniti provoz pouliční dráhy, jednak, že toto jednání mohlo míti v zápětí v míře velice značné nebezpečí pro život, zdraví neb tělesnou bezpečnost lidí, a zjišťuje větou rozhodovacích důvodů o značné zlomyslnosti a surovosti obžalovaného, který si musel býti vědom nebezpečnosti svého počínání dále, že stěžovatel jednal u vědomí, že ze zlomyslného jeho činu nastane nebezpečí onoho rázu. Než v dalších svých vývodech nedrží se stížnost správného výkladu subjektivní stránky zločinu, o který jde, dovozujíc, že tu není skutkové

podstaty žádného činu, k pravomoci soudu příslušejícího, nýbrž pouhý policejní přestupek, jelikož jím žádné nebezpečí nenastalo, zejména však, že stěžovatel nedopustil se zločinu dle §u 87 tr. zák., jelikož úmysl jeho nenesl se k tomu, aby způsobil »podobné« nebezpečí. Vývody jsou pochybeny, vycházejí z nesprávného pojmu nebezpečí. Vyrozumíváť se pod ním takový stav věcí, z něhož jest se obávati, že jeho působením bez činnosti jiných osob vzejde poškození některého statku právem chráněného. Na větším nebo menším stupni nebezpečí nezáleží, jako nezáleží na tom, zda bylo ohroženému statku právnímu skutečně ublíženo, čili nic; okolnosti tyto jsou závažnými jen pro výměru trestu (§§ 88, 86 tr. zák.). Nesejde tedy ani na tom, zda škodlivého účinku jest se obávati s větší nebo menší pravděpodobností, neboli zda jest se ho obávati jako bezprostředně neb jen jako teprve v dalším průběhu nastávajícího následku stavu věcí, o něžž jde. Pro pojem nebezpečí nezáleží ani na tom, zda vznik škodlivého účinku jest neodvratným, či zda nebezpečí, z něho vyplývajícímu, mohlo býti čeleno zakročením třetí osoby, ba ani, zda bylo mu v čas s úspěchem čeleno, takže nedošlo k poškození žádného právního statku. S hlediska zákonných ustanovení, čelících úmyslnému nebo nedbalému o h r o ž o v á n í statků právem chráněných, nastává zodpovědnost pachatelova již tím, že úmyslně nebo nedbale zavdal příčinu, z níž poškození statku vzejíti m ů ž e. Na této jeho zodpovědnosti nemůže proto ničeho měniti okolnost, že ke skutečnému p o š k o z e n í statku nedošlo, najmě, že k poškození nedošlo pro vhodný a včasný zákrok osoby, od pachatele různé. Stěžovatel způsobil strhnutím kladky nebezpečí pro život, zdraví a tělesnou bezpečnost lidí; neboť dle zjištění nalézacího soudu mohl jednak vůz na svahu stojící snadno, zbaven byv proudu, samočinně dáti se do pohybu a naraziti na vozy za ním stojící, které vesměs byly obsazeny obecnstvem, jednak mohla kladka (při zpátečním vzpřímení se) přerazití drát hlavního vedení o napětí 600 volt, který, padnuv do obecnstva, mohl snadno někoho z přítomných těžce zraniti ba i usmrtiti.

Stržením kladky přerušil stěžovatel elektrický proud, uvolnil tedy a uvedl v působení přírodní sílu, jež na vůz při značné jeho tíze účinkovala rostoucí intenzitou ve směru pohybu vozu na dosti příkrém svahu dolů. Dříve, než řidič vozu, směrem nahoru jedoucího, upozoruje, že je bez proudu, může dle seznání svědka vůz couvnouti zpět a naraziti na jiné. I v tomto případě popojel dle seznání svědka vůz, ač řidič v čas zabrzdil, přece o něco zpět. Jest na bíledni, že takovýmto pohybem vozu na dosti příkrém svahu směrem dolů a na kolejích, na kterých se pohybují v opačném směru (nahoru) nebo stojí vozy jiné, při nejmenším mohly býti poškozeny život, zdraví nebo tělesná bezpečnost lidí, zejména osob, jimiž vozy byly obsazeny. Stržením kladky stěžovatelem nastal tudíž takový stav věcí, z něhož se bylo obávati, že působením jeho bez činnosti jiných osob buď někdo bude usmrcen nebo poškozen na těle nebo zdraví. Jednáním stěžovatelovým bylo tedy způsobeno nebezpečí §u 85 lit. b) tr. zák. Stížností uplatňované okolnosti, že řidič vozu může při naprosté dokonalosti brzd vozů elektrické dráhy pražské i vůz, velkou rychlostí do vrchu jedoucí, okamžitě na krátkou vzdálenost zastaviti a že důsledkem toho přes časté vysunutí se kladky vozů

do vrchu jedoucích není jediného případu, kdy by vůz nazpět byl sjel, srážku způsobil nebo dokonce elektrické vedení strhl a lidi poranil, neodnášejí se k otázce, zda bylo jednáním stěžovatelovým nebezpečí způsobeno, nýbrž k otázkám co do pojmu nebezpečí zcela bezvýznamným, zda poškození, jehož se bylo obávati, bylo neodvratným či odvratitelným, a zda poškozující účinek byl pravděpodobným, či nikoliv. Nelze ostatně s naprostou jistotou vyloučiti, že brzda přes pravidelnou svou dokonalost z té neb oné příčiny selže z nahodilých, výjimečných překážek nebo vad, nebo že řidič vozu v ojedinelých výjimečných případech neosvědčí nutné ostražitosti a duchapřítomnosti, jakými čelí pravidelně s úspěchem takovým nebezpečím. Bylo-li pak, jak stížnost dále uplatňuje, stěžovateli známo, že brzdy vozů jsou dokonalé a že řidič v případě vysunutí se kladky pomocí brzdy zpětnému pohybu vozu v čas úspěšně zabrání, předpokládal pouze, že přes nebezpečné jeho jednání včasným zákrokem jiné osoby k nějakému poškození nedojde; vědomí jeho, že svým činem způsobí nebezpečí, tímto předpokladem vyloučeno není. Vědomí toto je nalézacím soudem zjištěno. Předsevzal-li však stěžovatel přes toto vědomí čin, jímž toto nebezpečí bylo způsobeno, směřoval úmysl jeho též ke způsobení nebezpečí, §em 87 tr. zák. předpokládaného, třeba že se nenesl přímo k účinkům, které z nebezpečí mohly, ale nemusely nutně nastati. Stížnost dovozuje dále, že se stěžovatel nemohl, nenesl-li se jeho úmysl k tomu, by »podobné« nebezpečí způsobil, dopustiti zločinu dle §u 87 tr. zák., nýbrž nanejvýše přečinu dle §u 337 tr. zák. Než i tyto vývody jsou pochybeny. Skutkovou podstatu §u 87 tr. zák. a skutkové podstaty §§ 335, 337, 431, 432 tr. zák. nerozcházejí se po stránce subjektivní pouze co do nebezpečí, ve kterémžto směru vyhledává ona podstata skutková úmysl nebo při nejmenším vědomou nedbalost, kdežto pro tyto skutkové podstaty stačí též nedbalost vědomá, nýbrž rozlišuje je hlavně, že § 87 tr. zák. předpokládá, že pachatel způsobí nebezpečí činem, předsevzatým ze zlomyslnosti, která v případech §§ 335, 337, 431, 432 tr. zák. tu býti nesmí. Tento předpoklad jest nalézacím soudem zjištěn. Stížnost ho nedbá a neprovádí proto zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř. po zákoně. Ostatně by při nedostatku tohoto předpokladu nepřicházel v úvahu předpis §u 337 tr. zák., nýbrž ustanovení §u 431 tr. zák., jelikož činem stěžovatelovým žádná škoda skutečná nebyla způsobena.

Čís. 1281.

Branec odvedený, ale dosud nezařazený, není osobou k válečné službě přísežně zavázanou ve smyslu §u 222 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. října 1923, Kr II 263/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 24. února 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle §u 222 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a uznal obžalovaného vinným přečinem dle §u 305 tr. zák., jehož se dopustil tím,